

महाराष्ट्र विनियोजन अधिनियम, २०२३
निधी वितरण....
कृषि विभाग (कृषि, फलोत्पादन व कृषि
विद्यापीठे)

महाराष्ट्र शासन
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग,
शासन निर्णय क्र.अंदाज-२०२३/प्र.क्र.४४/२-अ,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-३२.
दिनांक :- १३ एप्रिल, २०२३.

संदर्भ:- शासन परिपत्रक, वित्त विभाग क्र. अर्थसं-२०२३/प्र.क्र.४४/अर्थ-३, दि. १२.४.२०२३.

प्रस्तावना:-

महाराष्ट्र विनियोजन विधेयक, २०२३ च्या अनुसूचीतील स्तंभ ४ मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या रकमांस विधानमंडळाने मंजूरी दिली असून महाराष्ट्राचे मा. राज्यपाल यांनी त्यास अधिसंमती दिली आहे आणि ते २०२३ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक १७ म्हणून महाराष्ट्र राजपत्र असाधारण भाग-४ दि. २९ मार्च, २०२३ यामध्ये प्रसिध्द केल्याचे संदर्भाधिन परिपत्रकात नमूद केले आहे.

२. सन २०२३-२४ या वित्तीय वर्षासाठी मागणी क्र. डी-२, डी-३, डी-७ व डी-११ अंतर्गत अर्थसंकल्पीय अंदाज स्वीकृत केले आहेत. वित्त विभागाच्या संदर्भाधिन परिपत्रकानुसार मंजूर केल्यानुसार कृषि विभागाच्या अर्थसंकल्पीय अंदाज सन २०२३-२४ श्वेत पुस्तकाच्या आधारे या शासन निर्णयाद्वारे तरतुदींचे वितरण करण्यात येत आहे.

शासन निर्णय :-

वित्त विभागाच्या संदर्भाधिन परिपत्रकास अनुसरून अनिवार्य खर्चातर्गतच्या योजनांसाठी या शासन निर्णयासोबत जोडलेल्या परिशिष्ट-अ मधील स्तंभ क्र. ७ मधील मंजूर तरतूदी स्तंभ क्र.५ मध्ये निर्देशित केलेल्या कार्यान्वयन/आहरण व संवितरण अधिकाऱ्यांकडे टप्प्याटप्प्याने सुपूर्द करण्यात येतील. त्यांनी वित्त विभागाच्या संदर्भाधिन परिपत्रकामध्ये नमूद केलेल्या अटींची तसेच प्रचलित नियम, अटी व शर्तीची पूर्तता केल्यानंतर सन २०२३-२४ मधील नऊमाहीकरिता अर्थसंकल्पीय तरतूदी ७०%च्या मर्यादेत विहित पद्धतीनुसार खर्च करण्याची दक्षता घ्यावी.

२. अनिवार्य खर्चातर्गत प्रधानमंत्री पीक विमा योजनेतर्गत विम्याच्या हप्त्यासाठी अर्थसहाय्य, तसेच कृषि विद्यापीठांना सहायक अनुदाने आणि घरबांधणी अग्रीम आणि कार्यक्रमांतर्गत तरतूदीतर्गत येणाऱ्या योजनांचे योजनानिहाय प्रशासकीय व वित्तीय खर्चाच्या मंजूरीचे आदेश संबंधित कार्यासनांकडून स्वतंत्रपणे निर्गमित झाल्यानंतरच प्रत्यक्ष निधी वितरण केले जाईल.

३. अनिवार्य खर्चातर्गत गौण बांधकामाच्या मंजूर अर्थसंकल्पीय तरतूदी गौण बांधकामासाठी संबंधित यंत्रणेकडून प्रशासकीय मान्यतेचे आदेश शासनास प्राप्त झाल्यानंतरच सदर निधीचे वितरण केले जाईल.

४. कृषि विभागामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या केंद्र पुरस्कृत योजनांचे वार्षिक कृती आराखडे राज्यस्तरीय मंजूरी समितीच्या मान्यतेसाठी सादर करून केंद्र शासनाकडून सदर आराखडे मंजूर करून घेण्याच्या अनुषंगाने तात्काळ उचित कार्यवाही करावी.

५. कृषि विभागामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या १०० टक्के राज्य पुरस्कृत योजनांकरीता ७० टक्क्यांच्या मर्यादेत प्रशासकीय मान्यता व निधी वितरणाचे प्रस्ताव शासनास सादर करावेत.

६. सन २०२३-२४ या वर्षासाठी वितरीत केलेल्या निधीच्या खर्चाचे प्रमाण नियंत्रण अधिकाऱ्यांनी योग्यरित्या नियोजित करावे. याबाबतचा आढावा दर तीन महिन्यांनी घ्यावा व वर्षाच्या शेवटच्या महिन्यात प्रमाणाबाहेर खर्च होणार नाही याची दक्षता घ्यावी.

हा शासन निर्णय प्रशासकीय विभागांना प्रदान केलेल्या शक्तीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२३०४१३१२२७३८८६०१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(सुहास सकपाळ)

कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
२. आयुक्त (दुग्धव्यवसाय विकास), दुग्धव्यवसाय विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
३. आयुक्त (पशुसंवर्धन), पशुसंवर्धन आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
४. आयुक्त (मत्स्यव्यवसाय), मत्स्यव्यवसाय आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
५. सदस्य सचिव, महाराष्ट्र कृषि शिक्षण व संशोधन परिषद, पुणे.
६. नियंत्रक, डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठ, दापोली, जि. रत्नागिरी.
७. नियंत्रक, महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी, जि. अहमदनगर.
८. नियंत्रक, मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी.
९. नियंत्रक, डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला.
१०. महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता/स्थानिक निकाय लेखापरीक्षा व लेखा), मुंबई.
११. महालेखापाल, महाराष्ट्र-२ (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), नागपूर.
१२. सर्व संचालक, कृषि आयुक्तालय, पुणे.
१३. सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक.
१४. उप विभागीय कृषि अधिकारी, रत्नागिरी, अहमदनगर, अकोला, परभणी.
१५. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
१६. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई.
१७. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
१८. सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी,
१९. सर्व उप सचिव, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

२०. सर्व अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी, कृषि व, पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२१. उप सचिव (पदुम-१६), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२२. उप सचिव, (अर्थसंकल्प-१३ व व्यय-१), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२३. उप सचिव, (का-१४११/१४३१), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२४. निवडनस्ती, कार्यासन (२अ).

परिशिष्ट -अ						
शासन निर्णय क्र.-अर्थसं-२०२३/प्र.क्र.४४/२-अ, दि. एप्रिल, २०२३ सोबतचे परिशिष्ट						
(रु.हजारात)						
अ. क्र.	मागणी क्र.	योजनेचे नाव	लेखाशिश	नियंत्रक / आहरण व संवितरण अधिकारी	अर्थसंकल्पीत तरतूद	७० टक्केच्या मर्यादित टप्प्याटप्प्याने वितरित करण्यात येणारी तरतूद
१	२	३	४	५	६	७
१	डी-२	सामाजिक सुरक्षा व कल्याण	२२३५ ३१५९	कृषी आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे आयुक्त, पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे आयुक्त, मत्स्यव्यवसाय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई आयुक्त दुग्धव्यवसाय विकास, मुंबई अवर सचिव, कृषि पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग, (पदुम प्रभाग)मंत्रालय, मुंबई,	९७४०.००	६८१८.००
	डी-३	२४०१ - पिकसंवर्धन		कृषी आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे		
२	डी-३	संचालन व प्रशासन (भारित)	२४०१ ०१२७		८००.००	५६०.००
		(दत्तमत)	२४०१ ०१३६		६६७७०६१.००	४६७३९४२.७०
		एकूण			६६७७८६१.००	४६७४५०२.७०
३	डी-३	विभागीय व जिल्हा कृषि कार्यालये	२४०१ ०१४५		१२३१४०६४.००	८६१९८४४.८०
४	डी-३	जिल्हा कृषि कार्यालये	२४०१ ०१५४		८८११५३.००	६१६८०७.१०
५	डी-३	जिल्हा परिषदांना आस्थापना अनुदाने	२४०१ ०१६३		१४१३४५५.००	९८९४१८.५०
६	डी-३	संगणक सेवा कृषि संचालनालय कार्यालयाच्या संगणकीकरण सेवेवरील खर्च	२४०१ १४७३		१२४.००	८६.८०
७	डी-३	तालुका बीजगुणन प्रक्षेत्रे	२४०१ ०२६१		५०७६३८.००	३५५३४६.६०
८	डी-३	बीज, रासायनिक खत नियंत्रण व किटकनाशक चाचणी प्रयोगशाळा	२४०१ ०३०५		२९१९९१.००	२०४३९३.७०
९	डी-३	कृषि विषयक माहिती पथक	२४०१ ०७३५		१२९४३.००	९०६०.१०
१०	डी-३	शेतकरी मासिक	२४०१ ०७४४		३९३४०.००	२७५३८.००
११	डी-३	वसंतराव नाईक राज्य कृषि व्यवस्थापन प्रशिक्षण संस्था, नागपूर व तिच्या सात संलग्न संस्थांना सहायक अनुदान	२४०१ ४२५८		१२७६८९.००	८९३८२.३०
१२	डी-३	भाजीपाला रोपमळे, फळ रोपमळे व स्थानक उदयाने	२४०१ १७२२		७७१३७५.००	५३९९६२.५०
१३	डी-३	प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेतर्गत विम्याच्या हप्त्यासाठी अर्थसहाय्य	२४०१ A६६४		२०००००००.००	१४००००००.००
१४	डी-३	प्रधानमंत्री फसल विमा योजनेतर्गत पूरक अनुदान	२४०१ B०५२		२०००००.००	१४००००.००
		भारित			८००.००	५६०.००
		दत्तमत			४३२३६८३३.००	३०२६५७८३.१०
		२४०१ पिकसंवर्धन - एकूण			४३२३७६३३.००	३०२६६३४३.१०
	डी-३	२४०२ - मृद व जलसंधारण		कृषी आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे		
१५	डी-३	मृद सर्वेक्षण आणि अन्वेषण व मृद विश्लेषण रसायन प्रयोगशाळा	२४०२ ००३२		३१४७३५.००	२२०३१४.५०
		२४०२ - मृद व जलसंधारण एकूण			३१४७३५.००	२२०३१४.५०

अ. क्र.	मागणी क्र.	योजनेचे नाव	लेखाशिर्ष	नियंत्रक / आहरण व संवितरण अधिकारी	अर्थसंकल्पीत तरतूद	७० टक्केच्या मर्यादित टप्प्याटप्प्याने वितरित करण्यात येणारी तरतूद
	डी-३	२४१५ कृषिविषयक संशोधन व शिक्षण				
		०१ पिकसंवर्धन				
१६	डी-३	महात्मा फुले कृषि विद्यापीठाला सहायक अनुदाने	२४१५ ००२५	उप विभागीय कृषी अधिकारी, अहमदनगर	५२२६९७४.००	३६५८८८१.८०
१७	डी-३	डॉ.बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठाला सहायक अनुदान	२४१५ ००३४	उप विभागीय कृषी अधिकारी, रत्नागिरी	२०५८५१६.००	१४४०९६१.२०
१८	डी-३	डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठाला सहायक अनुदान	२४१५ ००४३	उप विभागीय कृषी अधिकारी, अकोला	३९०४५९५.००	२७३३२१६.५०
१९	डी-३	वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठाला सहायक अनुदान	२४१५ ००५२	उप विभागीय कृषी अधिकारी, परभणी	३४६५१७१.००	२४२५६१९.७०
२०	डी-३	महाराष्ट्र कृषिविषयक शिक्षण व संशोधन परिषदेला सहायक	२४१५ ००६१	कृषी आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे	३७८१८.००	२६४७२.६०
		२४१५ - ०१ पिकसंवर्धन एकूण			१४६९३०७४.००	१०२८५१५१.८०
		०३ पशुसंवर्धन				
२१	डी-३	महात्मा फुले कृषि विद्यापीठाला सहायक अनुदाने	२४१५ ०१९७	उप विभागीय कृषी अधिकारी, अहमदनगर	५११४९.००	३५८०४.३०
२२	डी-३	डॉ.बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठाला सहायक अनुदान	२४१५ ०१७९	उप विभागीय कृषी अधिकारी, रत्नागिरी	६५२६३.००	४५६८४.१०
२३	डी-३	वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठाला सहायक अनुदान	२४१५ ०२०३	उप विभागीय कृषी अधिकारी, परभणी	२१९८९.००	१५३९२.३०
		२४१५ - ०३ पशुसंवर्धन एकूण			१३८४०१.००	९६८८०.७०
		०४ दुग्धव्यवसाय				
२४	डी-३	दुग्धशाला विज्ञान संस्था आरे	२४१५ ०२१२	आयुक्त दुग्धव्यवसाय विकास, मुंबई	१६३९२.००	११४७४.४०
२५	डी-३	दुग्धक्षेत्र व्यवस्थापन व पशुसंवर्धन पदविका पाठ्यक्रम	२४१५ ०५७१	आयुक्त दुग्धव्यवसाय विकास, मुंबई	१७०६७.००	११९४६.९०
		२४१५ - ०४ दुग्धव्यवसाय एकूण			३३४५९.००	२३४२१.३०
		०५ मत्स्यव्यवसाय				
२६	डी-३	डॉ.बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठाला सहायक अनुदान	२४१५ ०२४१	उप विभागीय कृषी अधिकारी, रत्नागिरी	२४८९९४.००	१७४२९५.८०
२७	डी-३	डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठाला सहायक अनुदान	२४१५ ०२६८	उप विभागीय कृषी अधिकारी, अकोला	२७३९.००	१९१७.३०
		२४१५ - ०५ मत्स्यव्यवसाय एकूण			२५१७३३.००	१७६२१३.१०
		इतर संस्थाना सहाय्य				
२८	डी-३	डॉ.बाळासाहेब सावंत कोकण कृषि विद्यापीठाला कर्मचा-यांच्या अंशदानाच्या रकमेइतकी समतुल्य अंशदानाची रक्कम देण्यासाठी सहायक अनुदान	२४१५ १०१२	उप विभागीय कृषी अधिकारी, रत्नागिरी	६७३५७.००	४७१४९.९०
२९	डी-३	महात्मा फुले कृषि विद्यापीठाला कर्मचा-यांच्या अंशदानाच्या रकमेइतकी समतुल्य अंशदानाची रक्कम देण्यासाठी सहायक अनुदान	२४१५ १०२१	उप विभागीय कृषी अधिकारी, अहमदनगर	७८६६३.००	५५०६४.१०
३०	डी-३	वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठाला कर्मचा-यांच्या अंशदानाच्या रकमेइतकी समतुल्य अंशदानाची रक्कम देण्यासाठी सहायक अनुदान	२४१५ १०४१	उप विभागीय कृषी अधिकारी, परभणी	६३४५१.००	४४४१५.७०
३१	डी-३	डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठाला कर्मचा-यांच्या अंशदानाच्या रकमेइतकी समतुल्य अंशदानाची रक्कम देण्यासाठी सहायक अनुदान	२४१५ १०५९	उप विभागीय कृषी अधिकारी, अकोला	४५७८९.००	३२०५२.३०
		२४१५ - (८०) (१२०) एकूण			२५५२६०.००	१७८६८२.००
		२४१५ कृषिविषयक संशोधन व शिक्षण- एकूण			१५३७१२७.००	१०७६०३४८.९०
		मागणी क्र. डी-३ एकूण-	दत्तमत		५८९२३४९५.००	४१२४६४४६.५०
			भारित		८००.००	५६०.००
			एकूण		५८९२४२९५.००	४१२४७००६.५०

अ. क्र.	मागणी क्र.	योजनेचे नाव	लेखाशिर्ष	नियंत्रक / आहरण व संवितरण अधिकारी	अर्थसंकल्पीत तरतूद	७० टक्केच्या मर्यादित टप्प्याटप्प्याने वितरित करण्यात येणारी तरतूद
	डी-७	२७०२ लहान बांधकामे				
३२	डी-७	अन्वीक्षा नि-प्रयोगनिर्देशन प्रक्षेत्रे	२७०२ १९३३	कृषी आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे	६३००.००	४४१०.००
३३	डी-७	३४५१- सचिवालय आर्थिक सेवा	३४५१ ०६७२	अवर सचिव, कृषि पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग, मंत्रालय, मुंबई,	२४९९७२.००	१७४९८०.४०
		डी-७ एकूण			२५६२७२.००	१७९३९०.४०
	डी-११	६२१६ गृहनिर्माणासाठी कर्जे				
३४	डी-११	कृषि विद्यापीठाच्या कर्मचा-यांना घरबांधणी अग्रीम	६२१६ ०२०१	उप विभागीय कृषी अधिकारी, दापोली, जि- रत्नागिरी उप विभागीय कृषी अधिकारी, अहमदनगर उप विभागीय कृषी अधिकारी, परभणी उप विभागीय कृषी अधिकारी, अकोला	१००४३.००	७०३०.१०
३५	डी-११	शासकीय कर्मचारी इत्यादींना कर्जे	७६१०	कृषी आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, पुणे आयुक्त, पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे आयुक्त, मत्स्यव्यवसाय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई आयुक्त दुग्धव्यवसाय विकास, मुंबई अवर सचिव, कृषि पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग, (पटुम प्रभाग)मंत्रालय, मुंबई,		
३६	डी-११	घर बांधणी अग्रिमे	७६१० ०२११		१९९१००.००	१३९३७०.००
३७	डी-११	मोटार वाहन खरेदी अग्रिमे	७६१० ०२२९		३३५०.००	२३४५.००
३८	डी-११	इतर वाहन खरेदी अग्रिमे	७६१० ०२३८		२५.००	१७.५०
३९	डी-११	संगणक खरेदी अग्रिमे	७६१० १९२२		१५००.००	१०५०.००
		एकूण ७६१०			२०३९७५.००	१४२७८२.५०
		डी-११ एकूण			२१४०१८.००	१४९८१२.६०
		एकूण अनिवार्य	दत्तमत		५९४०३५२५.००	४१५८२४६७.५०
			भारित		८००.००	५६०.००
			एकूण		५९४०४३२५.००	४१५८३०२७.५०